

Türkçe Derslerinde Kullanılan Yardımcı Kaynak Kitap ve Materyallerin İncelenmesi

Examination of Supplementary Source Books and Materials Used in Turkish Language

Atilla DİLEKÇİ *

Makale Bilgisi

Geliş: 28.11. 2022
Kabul:28. 05. 2024

Doi:
10.20296/tsadergisi.1195984

Anahtar Sözcükler:

*Yardımcı kaynak,
eğitim araçları,
öğretim materyalleri, Türkçe
dersi*

ÖZET

Bu araştırmada Türkçe öğretmenlerinin derslerde kullandıkları yardımcı kaynakların neler olduğu, yardımcı kaynakları kullanım sıklıkları ve gerekçelerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç için araştırma, karma yöntem modellerinden yakınsayan paralel desene göre tasarlanmıştır. Araştırmanın nicel bölümü tarama, nitel bölümü durum çalışması desenine göre yürütülmüştür. Çalışma grubundaki 92 Türkçe öğretmenine yardımcı kaynak kullanım anketi ve 46 Türkçe öğretmenine görüşme formları uygulanarak veriler toplanmıştır. Elde edilen nicel veriler betimsel analize, nitel veriler içerik analizine göre çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda Türkçe öğretmenlerinin yardımcı kaynakları sıklıkla kullandıkları belirlenmiştir. Derslerde kullanılan bu yardımcı kaynaklar; soru bankası, akıllı defter, etkinlik kitabı, sözlükler, konu anlatımlı kitaplar, çalışma kâğıtları, dil bilgisi kitapları ve deneme sınavları gibi eğitim öğretim araçlarıdır. Ayrıca derslerde web siteleri, dijital uygulamalar, EBA, videolar, ders sunuları, e-kitap, kelime oyunları, animasyon, fotoğraf ve resimler gibi dijital yardımcı kaynakların da kullanıldığı belirlenmiştir. Türkçe öğretmenlerinin yardımcı kaynakları; konuları pekiştirmesi, dersi somutlaştırması ve öğrencileri sınava hazırlamada yardımcı olması gibi gerekçelerle derslerde kullandıkları belirlenmiştir. Öğretmenlere göre bu yardımcı kaynaklar öğrencilerin derslere etkin katılımını sağlamak ve bilişsel gelişimlerini desteklemektedir. Öğretmenlere göre öğrencilerin dil becerilerinin gelişiminde de yardımcı kitaplar ve öğretim materyalleri etkilidir.

Article Information

Submission: 28. 11. 2022
Acceptance: 28. 05. 2024

Doi:
10.20296/tsadergisi.1195984

Key Words:

*Supplementary books,
teaching tools,
teaching materials, Turkish
language course*

ABSTRACT

The current study aims to determine what supplementary materials Turkish language teachers use in lessons and the frequency and reasons for the use of supplementary materials. To this end, this research employs a convergent parallel design, one of the mixed method models. The quantitative section utilizes a survey model, while the qualitative section adopts a case study design. Data were collected by applying the questionnaire on the use of supplementary resources to 92 Turkish language teachers and interview forms to 46 Turkish language teachers in the study group. Quantitative data were analysed through descriptive analysis and qualitative data through content analysis. It was determined that teachers often used supplementary materials. The materials are as follows: question books, smart notebooks, activity books, dictionaries, textbooks, worksheets, grammar books, and practice exams. In addition, it was determined that digital supplementary resources such as websites, digital applications, EBA, videos, course presentations, e-books, word games, animations, photographs, and pictures were also used in the lessons. According to teachers, these supplementary resources ensure students' active participation in lessons and support their cognitive development. According to the teachers, supplementary books and teaching materials are also effective in the development of students' language skills. It was concluded that these materials enabled the effective participation of the students and supported their cognitive development.

Atf için

Dilekçi A. (2024). Türkçe derslerinde kullanılan yardımcı kaynak kitap ve materyallerin incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 28(2), 495-508. doi: 10.20296/tsadergisi.1195984

* Doç Dr., Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Aksaray, dilekciatilla@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5393-9570>

GİRİŞ

Eğitim öğretim sürecinde öğretmenler ve öğrenciler bir etkileşim içerisindedir. Bu etkileşim bir ortamda çeşitli kaynak ve araçlar aracılığıyla gerçekleşir. Öğretmenler sınıfta öğretim programı kazanımlarını öğrencilere kazandırmak için sıklıkla ders kitaplarını kullanırlar. Bu materyaller öğrenmeyi kolaylaştırmak için tasarlanan yazılı ve basılı kaynaklardır.

Ders kitapları öğretim sürecini desteklemede yetersiz kalabilmekte ve derse çeşitlilik getirmede sınırlı olabilmektedir. Türkçe ders kitaplarına alanyazında çeşitli eleştiriler getirilmiştir. Ders kitaplarının öğretim programındaki kazanımlara uygun olmadığı (Şahin, 2008), metinlerin öğrenci düzeyine uygun olmadığı (Canlı, 2015), etkinliklerin yetersiz olduğu (Arslan ve Engin, 2019; Çevik ve Güneş, 2017), ölçme-değerlendirme faaliyetleri açısından eksiklikler olduğu (Göçer, 2008), kitaplardaki görsellerin metinle uyumsuz ve özensiz seçildiğine (Akın, 2015; Arı, 2008; Ayhan, 2010; Epçaçan ve Okçu, 2010) yönelik olumsuzluklar belirtilmiştir. Bu olumsuz durumlar nedeniyle öğretmenler ders kitaplarının yanında yardımcı kaynaklarla dersi işleyebilmektedir.

Sınıf içinde ve dışında yararlanılan yardımcı kaynaklar çeşitlilik göstermektedir. Yaygın kullanılan fiziki eğitim kaynakları soru bankası, akıllı defter, etkinlik kitabı, konu anlatımlı kitap, çalışma kâğıtları ve deneme sınavları olarak sıralanabilir. Türkçe derslerinde bu kaynakların yanında sözlük, yazım ve imlâ kılavuzu, deyimler sözlüğü, atasözleri sözlüğü ve dil bilgisi kitapları da kullanılmaktadır.

Sınıf içi ve dışında web siteleri, dijital uygulamalar, EBA, videolar, ders sunuları, e-kitap, dijital oyunlar, animasyon, fotoğraf ve resimler gibi dijital eğitim öğretim kaynakları da kullanılmaktadır. Son dönemde teknolojinin yaygınlaşması, okullardaki teknolojik aygıtların artmasına bağlı olarak derslerde dijital kaynakların kullanımı sıklaşmıştır.

Türkçe derslerinde kullanılan temel kaynak Türkçe ders kitaplarıdır (Bağcı ve Ünal, 2013; Demirel ve Kiroğlu, 2005; Evin ve Kafadar, 2004; Güneş, 2002; Hesapçioğlu, 2008; Semerci, 2004). Bu temel kaynaktan okuma metinleri ve bu metinlerle ilişkili etkinlikler mevcuttur. Öğretmen dersi işlerken öncelikle öğrencilerle metni okuma anlama çalışmaları yapmaktadır. Ardından sınıfça ya da bireysel etkinlikler yapılmaktadır. Öğretmenler ders sürecinde yapılan bu etkinlikleri yetersiz görmekte (Arslan ve Engin, 2019; Çevik ve Güneş, 2017; Yaylı ve Solak, 2014), konuları pekiştirmek ve dersi somutlaştırmak için bu çalışmalara ek olarak çeşitli etkinlikler yapabilmektedir. Öğrencilerin ilgisini çekmek, derslere etkin katılımlarını sağlamak için etkinlik kitapları, eğitici oyunlar, animasyonlar ve eğlenceli videolardan da yararlanılmaktadır. Öğrencileri özellikle üst öğretim kurumlarındaki sınavlara hazırlamak için soru bankası, test kitapları gibi ölçme ve değerlendirme temelli kaynaklar da kullanılmaktadır.

Türkçe dersinde öğretim süreci öğretim programlarına göre şekillenmektedir. Program kazanımlarını gerçekleştirmek için yardımcı kaynaklara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyaçtan hareketle öğretmenler ve öğrenciler çeşitli yardımcı kaynaklar satın almakta derslerde bunları kullanılmaktadırlar. Bu yardımcı kaynak ihtiyacını gidermek için özellikle soru bankaları ve test kitaplarına ilgi olduğunun farkına varan MEB soru havuzları oluşturup bunları öğretmen ve öğrencilerin kullanımına sunmuştur. Bunun yanında MEB her sınıf düzeyi için bir yardımcı kaynak oluşturup öğrencilere vermeyi planlamıştır. Öğretmenlerin yardımcı kaynak kullanımı, hangi kaynakları tercih ettikleri ve bu kaynakları kullanım amaçlarının belirlenmesi önemlidir.

Araştırmanın Amacı

Türkçe dersi işleme sürecinde öğretmenler ders kitabı dışında çeşitli kaynaklar kullanılmaktadır. Mevcut araştırmada Türkçe dersinde kullanılan bu kaynakların neler olduğu bu kaynakların öğretmenler tarafından neden kullanıldığı ve bunların kullanım sıklığını belirlemek amaçlanmıştır. Böylece okullardaki ders uygulamalarında önemli bir yer edinen bu konunun ortaya konması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Soruları

Araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Türkçe öğretmenlerinin derslerinde kullandıkları yardımcı kaynaklar nelerdir?
2. Türkçe öğretmenlerinin derslerde yardımcı kaynak kullanım sıklığı ne düzeydedir?

3. Türkçe öğretmenlerinin derslerinde yardımcı kaynak kullanım gerekçeleri nelerdir?
4. Türkçe öğretmenlerine göre yardımcı kaynakların sınıf ortamına katkıları nelerdir?
5. Türkçe öğretmenlerine göre yardımcı kaynakların öğrenci becerilerine katkıları nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmada karma yöntem modellerinden yakınsayan paralel desene göre yürütülmüştür. Bu araştırma türünde hem nicel hem de nitel veriler toplanır. Toplanan bu iki farklı veri seti çözümlenir ve birlikte değerlendirilir (Creswell ve Creswell, 2018). Türkçe öğretmenlerinin derslerinde yardımcı kaynak kullanımlarını ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmanın nicel bölümü tarama, nitel bölümü durum çalışması desenine göre yapılmıştır.

Tarama araştırmalarında hedef gruba ilişkin konuyla ilgili özellikler, bilgiler toplanır (Karasar, 2012). Araştırmada öğretmenlerin yardımcı kaynak kullanım nedenleri, derslerde kullandıkları dijital araçları ve kullanım sıklıkları ile ilgili veriler belirlenmiştir.

Durum çalışmalarında araştırma konusuna ilişkin durum betimlenmeye, katılımcıların soruna ilişkin düşüncelerini ortaya koymaya odaklanılır. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan hareketle deneyimleri, algıları ve görüşleri ortaya konur (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Böylece durum betimlenmeye ve açıklanmaya çalışılır. Bu araştırmanın nitel sürecinde öğretmenlerin yardımcı kaynak kullanımına ilişkin algılarını ve görüşlerini ortaya koymak için görüşme formlarındaki sorular öğretmenlere sorulmuştur. Araştırmada öğretmenlerin derslerde kullandıkları yardımcı kaynakların neler olduğu, yardımcı kaynakların sınıf ortamına ve öğrenci becerilerine katkılarına ilişkin veriler belirlenmiştir.

Tarama çalışmasıyla belirlenen nicel veriler ve olgubilim çalışmasıyla ortaya konan nitel veriler karşılaştırılmış, birlikte değerlendirilmiş ve ardından sonuca ulaşılmıştır. Böylece Türkçe dersinde yardımcı kaynak kullanımına ilişkin durum ortaya konmuştur.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu devlet okullarında görev yapan 92 Türkçe öğretmendir. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme göre oluşturulmuştur. Bu örneklemede kolay ulaşılabilir katılımcılar seçilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Buna göre araştırmacının kolay ulaşabildiği Bolu ilinde görev yapan 169 Türkçe öğretmeninden 92'si ile araştırma yürütülmüştür. Katılımcılara ilişkin bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma grubuna ilişkin bilgiler

Kişisel bilgiler		f	%
Cinsiyet	Kadın	48	52
	Erkek	44	48
Hizmet süresi	1-5 yıl	10	11
	6-10 yıl	17	18
	11-15 yıl	21	23
	16-20 yıl	20	22
	21-25 yıl	18	20
	26-30 yıl	6	6

Araştırma katılımcısı Türkçe öğretmenlerinin 48'i kadın, 44'ü erkektir. Öğretmenlerin 10'u 1-5 yıl, 17'si 6-10 yıl, 21'i 11-15 yıl, 20'si 16-20 yıl, 18'i 21-25 yıl ve 6'sı 26-30 yıllık mesleki deneyime sahiptir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın nicel verileri anket; nitel verileri ise yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir.

Araştırmacı alanyazını taradıktan sonra anket formunu oluşturmuştur. Anket değerlendirmek üzere 8 alan ve 2 ölçme ve değerlendirme uzmanına gönderilmiştir. Uzmanlar anketin bu hâliyle

kullanımını uygun bulmuşlardır. 4 maddeden oluşan ankette; öğretmenlerin yardımcı kaynak kullanım nedenleri, derslerde kullandıkları dijital araçları ve kullanım sıklıkları ile ilgili sorular yer almıştır.

6 açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu hazırlanmıştır. Bu form üç alan uzmanına gönderilmiş yaptıkları değerlendirmeler sonucunda bazı soruların birleştirilmesi yönünde görüş bildirmişlerdir. Formdaki sorularda düzeltmeler yapılmış ve görüşme formunun son halinde 4 açık uçlu soru yer almıştır. Görüşme formundaki sorular öğretmenlerin derslerde kullandıkları yardımcı kaynakların neler olduğu, dijital kaynakların neler olduğu, yardımcı kaynakların sınıf ortamına ve öğrenci becerilerine katkıları ile ilgilidir.

Uygulama

Veriler anket ve görüşme formları ile toplanmıştır. Anket formu 92 Türkçe öğretmenine uygulanmıştır. Tarama yapılan grubun içinden seçilen belli bir sayıdaki katılımcı ile görüşmeler yapmanın araştırma amacının gerçekleştirilmesi için yeterli olacağı düşünülmüş, öğretmenlerden 46'sı ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada anket ile toplanan nicel verilerin analiz edilmesi için betimsel istatistikler kullanılmıştır. Ulaşılan sonuçların frekansları ve yüzdeleri hesaplanarak tablolarda gösterilmiştir. Bu dağılımlar üzerinden göstergeler yorumlanmıştır.

Araştırmada görüşme formu ile öğretmenlerden toplanan nitel veriler içerik analizine göre çözümlenmiştir. Öğretmen görüşleri incelenmiş veriler uygun temalara ve alt temalara kodlanmıştır. Bu temaların frekans ve yüzdeleri hesaplanmış ve tablolarda gösterilmiştir. Ortaya konan bulguları desteklemek için öğretmen görüşlerinden alıntılar da yapılmıştır. Böylece Türkçe derslerinde yardımcı kaynak kullanımı ile ilgili öğretmen görüşleri ortaya konmuştur.

Araştırmada geçerliliği sağlamak için araştırmanın bütün süreçleri ayrıntılı kaydedilir ve sonuca ulaşma süreçleri açıklanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu araştırmada da bütün süreçler ayrıntılı açıklanmış ve raporlanmıştır. Hazırlanan maddelerin kapsam geçerlik indekslerini (KGİ) belirlemek için 8 alan ve 2 ölçme değerlendirme uzmanına sunulmuştur. Lynn (1986) göre değerlendirici uzman sayısı en az 3 en fazla 10 kişi olmalıdır. Davis (1992) tekniği kullanılarak ölçek maddelerinin KGİ değerleri hesaplanmıştır. Buna göre uzman görüşleri "A: Madde son derece ilgili, B: Madde oldukça ilgili, C: Madde kısmen ilgili, D: Madde ilgili değil" şeklinde derecelendirilmektedir (Lynn, 1986). Uzmanların maddelerin ilgili olmasına ilişkin görüşleri "+" (artı) işareti ile Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Anket maddelerine ilişkin kapsam geçerlik indeksleri

Maddeler	A	B	C	D	Uzman Görüşü	KG İ
1. Derslerde hangi dijital araçları kullanıyorsunuz?	+++++++				Uygun	1.0
2. Bir haftada kaç gün yardımcı kaynak kullanıyorsunuz?	+++++++	+			Uygun	0.9
3. Bir günde kaç saat yardımcı kaynak kullanıyorsunuz?	+++++++	+			Uygun	0.9
4. Yardımcı kaynakları derslerinizde neden kullanıyorsunuz?	+++++++	++			Uygun	1.0

Maddelere ilişkin kapsam geçerlik indeks değeri, "A" veya "B" seçeneğini işaretleyen uzman sayısının toplam uzman sayısına bölünmesiyle elde edilir. Maddelerin yeterli ve amaca uygun sayılabilmesi için Madde KGİ değerinin 0.80 ve üstünde olması maddelerin amaca uygun ve yeterli olduğu anlamına gelir (Davis, 1992). Tablo 2'ye bakıldığında yardımcı kaynak kullanım anketindeki bütün maddelerin KGİ değeri 0.80'nin üzerindedir. Uzman görüşlerine göre de bu maddelerin ölçekte yer alması uygundur. Böylece 4 maddeden oluşan yardımcı kaynak kullanım

anketinin geçerli bir ölçme aracı olduğu söylenebilir. Anketin güvenilirlik Cronbach Alfa Katsayısı'na başvurulmuştur. Anketin Cronbach Alfa Katsayısı 0.78 olarak hesaplanmıştır. Buna göre anketin güvenilir olduğu belirlenmiştir.

Araştırmada nitel veri analizlerinin güvenilirliğini sağlamak için veriler araştırmacı ve bir uzman tarafından incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonrasında araştırmacı ve uzman ulaştıkları sonuçları karşılaştırmış ve ulaştıkları sonuçların % 94 benzeşik olduğu belirlenmiştir. Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik hesaplama formülüne göre bu oran araştırmada ulaşılan sonuçların güvenilirliğine işaret eder. Görüş ayrılığını olan veriler için araştırmacı ve uzman bir araya gelmiş, verileri tekrar değerlendirmiş ve görüş birliğine varmışlardır.

BULGULAR ve YORUMLAR

Araştırmada ulaşılan bulgular araştırma soruları başlıkları altında tablolar üzerinde gösterilerek yorumlanmıştır.

Türkçe Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandıkları Yardımcı Kaynaklar

Bu problemin çözümlenmesi için Türkçe öğretmenlerinin derslerde kullandıkları yardımcı kaynaklarla ilgili sorulara verdikleri cevaplar ve bunlara ilişkin görüşleri çözümlenmiştir. Ulaşılan bulgular Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Türkçe öğretmenlerinin derslerde kullandıkları yardımcı kaynaklar

Derslerde kullanılan yardımcı kaynaklar	n	N	%
Soru bankası	24	46	52
Akıllı defter	10	46	21
MEB beceri temelli sorular	4	46	8
Etkinlik kitabı	4	46	8
Sözlük	4	46	8
Yazım ve imlâ kılavuzu	4	46	8
Fiziki kaynaklar			
Paragraf kitabı	3	46	6
Konu anlatımlı kitaplar	2	46	4
Çalışma kâğıtları	2	46	4
Deyimler sözlüğü	2	46	4
Atasözleri sözlüğü	1	46	2
Dil bilgisi kitapları	1	46	2
Deneme sınavları	1	46	2
Dijital kaynaklar			
Web siteleri	14	46	30
Dijital uygulamalar	10	46	21
EBA	8	46	17
Videolar	5	46	10
Ders sunuları	3	46	6
E-kitap	1	46	2
Kelime oyunları	1	46	2
Animasyon	1	46	2
Fotoğraf ve resimler	1	46	2

Türkçe öğretmenlerinin derslerde kullandıkları yardımcı kaynaklar Tablo 2'de verilmiştir. Buna göre öğretmenlerin derslerde soru bankası, akıllı defter, MEB beceri temelli sorular, etkinlik kitabı, sözlük, yazım ve imlâ kılavuzu, paragraf kitabı, konu anlatımlı kitaplar, çalışma kâğıtları, deyimler sözlüğü, atasözleri sözlüğü, dil bilgisi kitapları ve deneme sınavlarını kullandıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin derslerde dijital kaynak olarak web siteleri, dijital uygulamalar, EBA, videolar, ders sunuları, e-kitap, kelime oyunları, animasyon, fotoğraf ve resimleri kullandıkları belirlenmiştir. Öğretmen görüşlerinden alıntılar aşağıda sunulmuştur.

“Akıllı defter, etkinlik kitabı ve soru bankası, paragraf kitabı (K1), Etkileşimli tahta (K2), Milli Eğitim Bakanlığı kazanım kavrama testleri (K5), Soru bankası kitapları (K6), EBA, çevrim içi ve çevrim dışı kaynaklar (K7), Soru bankası, sözlük, imla kılavuzu (K8), Soru bankaları ve internet üzerinden yardımcı siteler (K10), Test Kitapları (K13), Etkileşimli tahta (K17), Yardımcı kaynakların akıllı tahta uygulamaları (K18), 8. sınıf olduğum için konu özetli soru bankaları (K19), Z kitaplar (K20), Etkileşimli tahta (K21), Konu anlatım ve soru bankası neredeyse tüm yayınlar, akıllı z kitap uygulamaları (K22), Ders kitabı, etkileşimli tahta, MEB yardımcı kaynakları (K24), Test çalışma kâğıdı (K26), Sözlük, imlâ kılavuzu, deyimler sözlüğü (K29), Sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü, imla kılavuzu, MEB soruları (K30), Dil bilgisi ve okuduğunu anlamaya yönelik kaynaklar (K32), EBA ile destekliyorum (K33), Alıştırma defter, soru bankası, sözlük, yazım kılavuzu (K34), Kaynak kitap, dijital uygulamalardan yararlanıyorum (K35), Dijital ortamlardaki akıllı tahta uygulamaları (K36), Soru bankası ve akıllı defter (K37), Ders kitabı, akıllı tahta, kaynak kitap (K38), Akıllı defter, etkinliki soru bankası (K39), Soru bankası, paragraf kitabı, e-kitap (K40), MEB örnek sorular, özel kaynaklar (K41), Soru Bankası, Akıllı defterler, Deneme Sınavları (K42), Soru bankaları, etkinlik sayfaları (K43), Etkinliki soru bankası (K44), Bilgisayar, test kitabı (K45), Etkileşimli tahta, ders kitabı (K46)...”

Ankete katılan 92 Türkçe öğretmenin derslerde kullandıkları dijital araçlar Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Türkçe öğretmenlerinin derslerde kullandıkları dijital araçlar

Derslerde kullanılan dijital araçlar		f	N	%
Teknolojik araçlar	Etkileşimli tahta	86	92	93
	Bilgisayar	38	92	41
	Telefon	20	92	22

Tablo 4’e göre Türkçe öğretmenlerinin derslerde etkileşimli tahta, bilgisayar ve telefon kullandıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin tamamına yakını dijital araçlardan yararlandığı söylenebilir.

Türkçe Öğretmenlerinin Derslerde Yardımcı Kaynak Kullanım Sıklığı

Ankete katılan 92 Türkçe öğretmenin derslerde yardımcı kaynak kullanım süreleri ile ilgili veriler betimlenmiş ve Tablo 5’te ortaya konmuştur.

Tablo 5. Türkçe öğretmenlerinin yardımcı kaynak kullanım sıklıkları

Yardımcı kaynakların kullanım sıklığı		f	N	%
Haftalık	1 gün	15	92	16
	2 gün	22	92	24
	3 gün	25	92	27
	4 gün ve üzeri	24	92	26
Günlük	1 saat	21	92	23
	2 saat	29	92	31
	3 saat	17	92	18
	4 saat ve üzeri	19	92	21
	Hiç kullanmıyorum	6	92	6

Tablo 5’te Türkçe öğretmenlerinin derslerde yardımcı kaynak kullanım süreleri verilmiştir. Yardımcı kaynakların öğretmenler tarafından sıklıkla kullanıldıkları belirlenmiştir.

Türkçe Öğretmenlerinin Derslerde Yardımcı Kaynak Kullanım Gerekçeleri

Ankete katılan 92 Türkçe öğretmenin derslerde yardımcı kaynak kullanım gerekçeleri betimlenerek Tablo 6’da ortaya konmuştur.

Tablo 6. Türkçe öğretmenlerinin yardımcı kaynak kullanım nedenleri

Yardımcı kaynak kullanım nedenleri		f	N	%
Kalıcı öğrenme	Konuları pekiştirmesi.	82	92	89
	Dersi somutlaştırması.	54	92	59
	Öğrencilere ödev verebilme imkânı vermesi.	33	92	36
	Etkinlik temelli olması.	44	92	48
Alternatif ders materyali	Materyal ve doküman ihtiyacını karşılaması.	60	92	65
	Farklı kaynaklara erişim sağlaması.	36	92	39
Etkin katılım	Öğrenci katılımını sağlaması.	48	92	52
Ölçme ve değerlendirme	Sınava hazırlamada yardımcı olması.	64	92	70
İlgi çekici	Eğitici oyunlar içermesi.	32	92	35
	Animasyonlar ve eğlenceli videolar içermesi.	20	92	22
Yardımcı kaynak kullanmama	Kullanmıyorum.	6	92	6

Türkçe öğretmenlerinin derslerde yardımcı kaynak kullanım gerekçeleri Tablo 6’da verilmiştir. Buna göre öğretmenler yardımcı kaynakları; konuları pekiştirmesi, sınava hazırlamada yardımcı olması, materyal ve doküman ihtiyacını karşılaması, dersi somutlaştırması, öğrenci katılımını sağlaması, etkinlik temelli olması, farklı kaynaklara erişim sağlaması, öğrencilere ödev verebilme imkânı vermesi, eğitici oyunlar içermesi, animasyonlar ve eğlenceli videolar içermesi gerekçeleri ile derslerde kullandıkları belirlenmiştir.

Türkçe Öğretmenlerine Göre Yardımcı Kaynakların Sınıf Ortamına Katkıları

Bu problemin çözümlenmesi için Türkçe öğretmenlerinin derslerinde kullandıkları yardımcı kaynakların sınıf ortamına katkılarına yönelik görüşlerinden yararlanmıştır. Ulaşılan bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Türkçe öğretmenlerine yardımcı kaynak kullanımının sınıf ortamına katkıları

Yardımcı kaynakların sınıf ortamına katkıları		n	N	%
Etkin katılım	Etkin katılım sağlıyor.	45	46	97
Kalıcı öğrenme	Kalıcı öğrenmeleri destekliyor.	3	46	6
	Konuları somutlaştırıyor.	3	46	6
	Öğrencilerin ders başarılarını artırıyor.	2	46	4
İlgi çekici ve eğlenceli ortam	İlgi çekici ortam sunuyor.	2	46	4
	Eğlenceli bir ortam oluşuyor.	1	46	2
	Etkinlik çeşitliliği sunuyor.	1	46	2
Dersi planlama	Zamanın verimli kullanılmasını sağlıyor.	2	46	4

Türkçe öğretmenlerine göre yardımcı kaynakların etkin katılım sağladığı, kalıcı öğrenmeleri desteklediği, konuları somutlaştırdığı, ilgi çekici ortam sunduğu, öğrencilerin ders başarılarını artırdığı, zamanın verimli kullanılmasını sağladığı, etkinlik çeşitliliği sunduğu ve eğlenceli bir ortam oluşturduğu belirlenmiştir. Öğretmen görüşlerinden alıntılar aşağıda sunulmuştur.

“Dikkati toplamada ve etkin katılımımda önemli bir payı var (K5), Konuları pekiştirmesini ve örneklerin çeşitlenmesini sağlıyor (K9), Derse katılımı artırıyor (K12), Tahtaya yazdığım soru değil Z kitaptaki soru daha çok dikkat çekiyor (K24), Öğrencilerin derste daha aktif olmasını konuyu daha iyi öğrenmesini sağlar (K27), Etkileşimli tahta ile EBA üzerinden etkin katılım sağlıyor (K29), Daha istekli bir şekilde derse katılıyorlar (K31), İlgilerini çok çekiyor. Özellikle etkileşimli etkinlikleri olanlar (K32), Kesinlikle sağlıyor çünkü etkinlikler eğlenceli ve pratik. Tahtaya kalkan öğrenci akıllı tahtayı kullanmaktan da keyif alıyor. Aldığımız kaynak dışında başka dijital kaynaklara da derste göz atabiliyoruz yelpazemiz bu anlamda renkli oluyor. Bol etkinlik dersin kavranması için bize fırsat sağlıyor. Ben bol etkinlik yapabildiğim için öğrencilerimi ev ödevine boğmuyorum. Bu da kitap okumaları için onlara zaman bırakıyor. Etkileşimli tahtayı

kullanmak dinleme metinlerimiz açısından da faydalı oluyor (K36), Kalıcı öğrenmeyi sağlıyor (K37), İlgiyi artırıyor (K39), Özellikle etkinliklerin bol sayıda olması tüm sınıfın katılımının sağlanması açısından çok önemli (K41), Etkin katılım sağlamıyor (K44)..."

Türkçe Öğretmenlerine Göre Yardımcı Kaynakların Öğrenci Becerilerine Katkıları

Bu problemin çözülmesi için Türkçe öğretmenlerinin derslerinde kullandıkları yardımcı kaynakların öğrencilerin becerilerinin gelişim katkısına yönelik cevapları çözümlenmiş ve bulgular Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Türkçe öğretmenlerine yardımcı kaynak kullanımının öğrenci becerilerine katkıları

Yardımcı kaynakların öğrenci becerilerinin gelişimine katkıları	n	N	%	
Bilişsel	Anlama	14	46	30
	Eleştirel düşünme	6	46	13
	Soru çözme	7	46	15
	Yorumlama	4	46	8
	Görsel okuma	4	46	8
	Problem çözme	3	46	6
	Yaratıcı düşünme	1	46	2
	Araştırma	1	46	2
Dil	Okuma	8	46	17
	İletişim	4	46	8
	Dinleme	4	46	8
	Konuşma	4	46	8
	Yazma	3	46	6
	Dil bilgisi	1	46	2
	Özgüven	3	46	6
Duyuşsal	Girişimcilik	1	46	2
	Dikkat	1	46	2
Sosyal	İş birliği	1	46	2

Türkçe öğretmenleri yardımcı kaynakların öğrencilerin bilişsel, dil, duyuşsal ve sosyal becerilerini geliştirdiğini belirtmişlerdir. Öğretmen görüşlerinden alıntılar aşağıda sunulmuştur.

“Okuma, anlama, yazma ile dil bilgisi (K1), Anlama ve anlatma (K3), Karar verip uygulama, özgüven, kendini değerlendirme becerileri de gelişiyor kazanım kavramının yanında (K5), Kendini yazılı ve sözlü olarak ifade etme gücü sağlıyor (K6), Farklı düşünme, problem çözme, karşılaştırma yapabilme (K7), Duyuşsal, görsel, bilişsel becerilerin geliştirmektedir (K8), Öğrenme, soru çözme (K11), Yaratıcı, bilişsel ve iş birliği becerilerini (K12), Test çözme becerisi (K14), Düşünme becerilerini geliştirdiğini düşünüyorum (K15), Anlama, anlatma, yorum yapma, söz varlığını geliştirme gibi becerilerini olumlu etkiliyor (K17), Sınava hazırlık anlama, yorumlama, test tekniği (K19), Okuma ve anlama (K20), Anlama ve düşünme becerilerinin gelişmesini sağlıyor (K22), Öncelikle özgüven. Sonrasında ise hedef bilişsel davranışları (K24), Problem çözme, araştırma becerisi, iletişim becerisi, girişimcilik becerisi, karar verme becerisi, bilgi teknolojilerini kullanma becerisi (K26), Pratik düşünme kalıcı öğrenme (K27), Okuduğunu anlama (K28), Dilsel ve zihinsel gelişimi (K30), Farklı düşünme, dijital okuma, görsel anlama konuya ilişkin farklı (K31), Dinleme, izleme, algılama (K32), Okuduğunu anlama becerilerini geliştiriyor (K33), Kavrama, sorgulama, tanımlama, yorumlama gibi becerileri geliştiriyor (K37), Öğrendikleri bilgileri farklı alanlarda kullanıldığını görüp transfer edebiliyorlar (K38), Eleştirel düşünme becerisi, empati, not alarak dinleme, iletişim kurma ve problem çözme (K39), Görsel, işitsel becerilerini geliştiriyor (K41), Sınava yönelik oluyor çoğunlukla öğrencinin okuma hızını artırıyor olabilir (K42), Soru çözme becerisini geliştirme ve hız kazandırma (K43), Farklı soru tipleri ile karşılaşmaları iyi oluyor (K44), Yazım becerileri ve okuma becerilerini (K45), Bilişsel öğrenme (K46)...”

TARTIŞMA / SONUÇ ve ÖNERİLER

Eğitim-öğretim sürecinde öğretim araç ve materyallerinin önemli bir işlevi vardır. Türkçe dersinde genellikle ders kitabı temelinde öğretim süreci şekillenir. Ders kitaplarının yetersiz kaldığı durumlar olabilmektedir. Alanyazında ders kitaplarının taşınmaları gereken nitelikleri tam olarak bulundurmadığı, öğrenmeye yeterince katkı sağlayamadığı, işlevselliğinin eksik kaldığı, ders kitabındaki örneklerin az olduğu ve etkinliklerin yetersiz olduğu belirtilmiştir (Arslan ve Engin, 2019; Canlı, 2015; Çevik ve Güneş, 2017; Göçer, 2008; Şahin, 2008). Bu durumda dersler işlenirken hem öğretmen hem de öğrenciler için yardımcı kaynaklar destekleyici materyaller olabilmektedir. Bu araştırmada Türkçe öğretmenlerinin konuları pekiştirmek ve dersi somutlaştırmak için derslerde yardımcı kaynak kullandıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin yardımcı kaynakları sık kullanmalarındaki temel gerekçelerden biri öğrencileri sınava hazırlamak olmuştur. Öğretmenler öğretim programlarındaki kazanımları öğrencilere kazandırma motivasyonundan öte öğrencileri üst öğretim kurumlarına geçiş sınavlarına hazırlamak için ders kitapları dışındaki alternatif kaynaklara yönelmiştir. Nitekim öğretmenlerin en sık ölçme ve değerlendirme kaynaklarını kullandıkları da bulgulanmıştır. Sınava hazırlık sürecinde soru kaynaklarına, deneme sınavlarına, test kitaplarına ihtiyaç duyulmakta ve bunların temini için satın alma yoluna gidilmektedir (Dilekçi, 2021; Maden ve Önal, 2018; Tüysüz ve Çümen, 2016). Taş ve Minaz (2018) araştırmalarında öğretmen, öğrenci ve velilerin yardımcı kaynakların merkezi sınavlar için gerekli olduğu kanaatine sahip olduklarını belirlemişlerdir. Sınav odaklı eğitim yaklaşımının sonucunda ders kitaplarının yerini test kitaplarının aldığı söylenebilir.

Dersler bir konu, bir metin veya bir etkinlik çerçevesinde şekillenir. Türkçe öğretmenlerinin derslerde yardımcı kaynak kullanmadaki diğer gerekçeleri materyal ve doküman ihtiyacını karşılaması, farklı kaynaklara erişim sağlaması, animasyonlar ve eğlenceli videolar içermesi olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenler öğrencilerin derse katılımını sağlamak ve ödevlerle öğrencilerin bireysel olarak konu çalışmalarını desteklemek amacıyla yardımcı kaynakları kullanmışlardır. Öğretmenlerin yardımcı kaynak kullanımı ile EBA kullanım gerekçelerinin benzeştiği anlaşılmaktadır (Dilekçi, 2021; Tutar, 2015). Sınıf öğretmenlerinin ders kitaplarına göre yardımcı kitaplarda etkinlik ve örneklerin daha fazla yer aldığını düşündükleri bulgulanmıştır (Bozkurt ve Ateş, 2021). Taş ve Minaz (2018) da araştırmalarında öğretmen ve öğrencilerin yardımcı kaynakları daha kaliteli, kullanışlı, ilgi çekici, etkili ve işlevsel, bulduklarını belirlemişlerdir.

Türkçe öğretmenlerinin derslerde kullandıkları yardımcı kaynaklar; soru bankası, akıllı defter, MEB beceri temelli sorular, etkinlik kitabı, sözlük, yazım ve imlâ kılavuzu, paragraf kitabı, konu anlatımlı kitaplar, çalışma kâğıtları, deyimler sözlüğü, atasözleri sözlüğü, dil bilgisi kitapları ve deneme sınavları olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin derslerde kullandıkları dijital kaynakların; web siteleri, dijital uygulamalar, EBA, videolar, ders sunuları, e-kitap, kelime oyunları, animasyon, fotoğraf ve resimler olduğu bulgulanmıştır. Yine derslerde en çok etkileşimli tahta kullanıldığı, bilgisayar ve telefonda da yararlanıldığı belirlenmiştir. Alanyazında bu aygıtların sıklıkla kullanıldığı, ayrıca öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu bu yardımcı kaynakların EBA üzerinden öğretmenler ve öğrencilere sunulabileceği dile getirilmiştir (Dilekçi, 2021). Hemen hemen her sınıfta akıllı tahtanın olduğu ve internet erişimine açık olduğu düşünüldüğünde öğretmenlerin ve öğrencilerin ihtiyaç duydukları yardımcı destekleyici kaynakların EBA platformu üzerinden onların kullanımına sunulması öğretimin çeşitlendirilmesine imkân verecektir. Böylece ders planlamada ve dersi işlemede öğretmenlere kolaylık sağlanacaktır.

Türkçe öğretmenlerinin haftalık ve günlük yardımcı kaynak kullanım sıklıkları değerlendirildiğinde öğretmenlerin genelinin her hafta ve çoğunun hemen hemen her ders saatinde yardımcı kaynakları kullandıkları belirlenmiştir. Yardım kaynakların bu kadar sık kullanımı dikkate alındığında bu öğretim araçlarının öğretmenler tarafından ihtiyaç olarak düşünüldüğü söylenebilir. MEB eğitim-öğretim yılı başında öğrencilere ders kitapları ve öğretmenlere de kılavuz kitaplar vermektedir. Yardımcı kaynakların ihtiyaç olduğu ve çeşitli gerekçelerle sıklıkla kullanıldığı düşünüldüğünde MEB bu ihtiyacı gidermek üzere çeşitli kaynaklar oluşturup öğretmenlere ve öğrencilere verebilir. Böylece sınıf içinde ve dışında kullanılan materyallerle

öğretim sürecinin doğru ve tam desteklemesi sağlanabilir. Çangal (2021) da Türkçe öğretiminde yardımcı kaynaklardan yararlanılması gerektiğini dile getirmiştir.

Yardımcı kaynaklar sınıfta kullanılmaları durumunda öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını yükseltir ve eğlenerek öğrenmelerini destekler (Çangal, 2021). Türkçe öğretmenleri yardımcı kaynakların derse etkin katılım sağladığı, kalıcı öğrenmeleri desteklediği, konuları somutlaştırdığı, ilgi çekici ortam sunduğu, öğrencilerin ders başarılarını artırdığı, zamanın verimli kullanılmasını sağladığı, etkinlik çeşitliliği sunduğu ve eğlenceli bir ortam oluşturduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler öğrencilerin anlama, eleştirel düşünme, soru çözme, yorumlama, görsel okuma, problem çözme, yaratıcı düşünme ve araştırma bilişsel becerilerinin; okuma, iletişim, dinleme, konuşma, yazma ve dil bilgisi iletişim becerilerinin; özgüven, girişimcilik ve dikkat duyuşsal becerilerinin ve iş birliği sosyal becerilerinin gelişimini desteklediğini belirtmişlerdir. Sınıftaki etkinliklerde ve sınıf dışındaki faaliyetlerde yardımcı kaynakların kullanılması dil öğretimini destekler (Çangal, 2021). Dil becerilerinin gelişiminde yardımcı kaynak kullanımının ders amaçlarının gerçekleşmesini olumlu etkileyeceği söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Akın, E. (2015). Türkçe çalışma kitaplarındaki (6, 7 ve 8. sınıflar) dil bilgisi etkinliklerinin çeşitli açılardan değerlendirilmesi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(15), 19-34. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.8722>
- Arı, S. (2008). *MEB İlköğretim yedinci sınıf Türkçe ders kitabında resimlerin içerikle uyumu*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Arslan, A. ve Engin, A. O. (2019). 5. sınıf Türkçe ders kitabının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(13), 67-94. <https://doi.org/10.46778/goputeb.570245>
- Ayhan, Y. (2010). *İlköğretim 5. sınıf Türkçe ders kitabı resimlemelerinin biçim ve içerik açısından 11 yaş grubuna uygunluğu ve aynı yaş grubu öğrencilerin yaptığı resimlemelerle karşılaştırılması*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Bağcı, H. ve Ünal, Y. (2013). İlköğretim 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeyi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(3), 12-28. <https://doi.org/10.16916/aded.15997>
- Bozkurt, E. ve Ateş, B. K. (2021) İlkokul matematik dersinde kullanılan yardımcı kaynak kitaplarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Turkish Journal of Educational Studies*, 8(2), 109-128.
- Canlı, S. (2015). Türkçe ders kitaplarına seçilecek metinlerin belirlenmesinde çocuğa yönelik ilkesi. *Journal of Language Education and Research*, 1(1), 98-123. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/177617>
- Creswell J. W., & Creswell J. D. (2018). *Research design qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (5nd ed.). Sage Publications.
- Çangal, Ö. (2021). Yabancılarla Türkçe öğretiminde yardımcı kaynaklardan yararlanma: Türkçenin sesi Yunus Emre örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 23, Yunus Emre ve Türkçe Özel Sayısı, 198-211.
- Çevik, A. ve Güneş, F. (2017). Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(2), 272-286. <https://doi.org/10.16916/aded.288848>
- Davis, L. L. (1992). Instrument review: Getting the most from a panel of experts. *Applied Nursing Research*, 5(4), 194-197.
- Demirel, Ö. ve Kıroğlu, K. (2005). *Konu alanı ders kitabı incelemesi*. PegemA Yayıncılık.
- Dilekçi, A. (2021). Türkçe eğitimi açısından Eğitim Bilişim Ağı (EBA). *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (25), 1-17. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1032354>.

- Epçaçan, C. ve Okçu, V. (2010). İlköğretim Türkçe ders kitaplarının öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 40(187), 39-51. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/442724>
- Evin, İ. ve Kafadar, O. (2004). İlköğretim sosyal bilgiler programının ve ders kitaplarının ulusal ve evrensel değerler yönünden içerik çözümlemesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 32(2), 293-304. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26127/275213>
- Göçer, A. (2008). İlköğretim Türkçe ders kitaplarının ölçme ve değerlendirme açısından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 197-210. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/32094>
- Güneş, F. (2002). *Ders kitaplarının incelenmesi*. Ocak Yayınları.
- Hesapçıoğlu, M. (2008). *Öğretim ilke ve yöntemleri eğitim programları ve öğretim*. Nobel Yayınları.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Lynn, M. R. (1986). *Determination and quantification of content validity*. Nursing Research.
- Maden S. ve Önal A. (2018). Elektronik Bilişim Ağı'ndaki ortaokul Türkçe dersi içeriklerinin kullanımı üzerine bir araştırma. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 101-121. <https://doi.org/10.31464/jlere.399414>
- Miles, B. M., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis* (2nd ed.). Sage Publisher.
- Semerci, Ç. (2004) İlköğretim (1.-5. Sınıf) Türkçe Ders Kitaplarının genel bir değerlendirmesi. *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 21-24. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/fudad/issue/47032/591106>
- Şahin, A. (2008). İlköğretim birinci sınıf Türkçe ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(3), 133-146. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1494984>
- Taş, H. ve Minaz, M. B. (2018, Kasım-Aralık). Derslerde yardımcı kaynak kullanılmasının öğretmen, veli ve öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. (Sözlü bildiri). 2. ISAS Sempozyumu, Samsun.
- Tutar, M. (2015). *Eğitim Bilişim Ağı (EBA) sitesine yönelik olarak öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Tüysüz, C. ve Çümen, V. (2016). Opinions of secondary school students about eba course website. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 277-296.
- Yaylı, D. ve Solak, M. (2014). Ortaokul Türkçe ders kitaplarında ve öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan yazma etkinliklerine dair öğretmen görüşleri. *Turkish Studies*, 9(6), 1139-1151. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.6624>
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Teachers and students are involved in an interaction in the educational process. This interaction occurs in an environment through various sources and tools. Teachers often use course books to provide students with curriculum outcomes in the classroom. These materials are written and printed resources designed to facilitate learning. Teachers prefer supplementary materials when textbooks are insufficient. Supplementary materials that are used in and out of the classroom vary. The educational tools used in education can be both printed-out or digital resources. Common printed-out resources can be listed as question books, smart notebooks, activity books, textbooks, worksheets, and practice exams. In addition to these sources, dictionaries, spelling and dictation guidebooks, proverbs dictionaries, and grammar books are also utilized in Turkish language courses. Digital educational resources such as websites, digital applications, Education Informatics Network (EBA), videos, course presentations, e-books, digital games, animation, photographs, and pictures are also utilized in and out of the classroom. Due to the widespread use of technology recently and the increase in technological devices in schools, digital resources have been given more place in the lessons. An important reason for using digital supplementary resources is that the new generation, as digital

natives, prefers to learn through digital tools. The teaching process in Turkish language courses is shaped based on the curriculum. Supplementary materials are needed to realize the program objectives. Based on this need, teachers and students purchase various supplementary resources and use them in their lessons. In Turkish language courses, teachers use various resources other than textbooks. This study aimed to determine which supplementary materials Turkish language teachers use in lessons, as well as the frequency and reasons for their use. The goal was to shed light on this issue, which holds significant importance in teaching practices in schools. For this purpose, answers to the following questions have been sought: “What are the supplementary materials used in Turkish language courses?” and “What is the level of frequency with which Turkish language teachers use these resources?” The present research is designed as a convergent parallel design, one of mixed method models. In this research design, both quantitative and qualitative data are collected. These two different sets of data are analysed and evaluated together (Creswell and Creswell 2018). In this study that aims to determine what supplementary materials Turkish language teachers use in lessons, and the frequency and reasons for the use of supplementary materials, in the quantitative section, a survey model was used and in the qualitative section, a case study design was carried out. In the survey model, relevant characteristics and information related to the research topic concerning the target group were collected (Karasar, 2012). The study gathered data on the reasons for teachers’ use of supplementary materials, the digital tools used in lessons, and the frequency of their use. In case study designs, participants’ experiences, perceptions, and opinions are explored based on their responses to questions, allowing for an in-depth understanding and explanation of the situation. In the qualitative phase of this research, teachers were interviewed to reveal their perceptions and opinions on the use of supplementary materials. Data were collected on the supplementary materials used by teachers in lessons and their contributions to the classroom environment and student skills. The study group consists of 92 Turkish language teachers who were recruited through a convenient sampling method, one of the purposive sampling methods. Quantitative data of the research were obtained through a questionnaire and qualitative data through a semi-structured interview form. Data were collected through forms. Descriptive analysis was conducted to analyse the quantitative data collected by the questionnaire. The frequencies and percentages of the results obtained were calculated and presented in the tables. The indicators were interpreted through these distributions. Qualitative data collected from 92 teachers through interview forms were analysed through content analysis. Teachers’ opinions were examined and coded into appropriate themes and sub-themes. Teaching tools and materials play a pivotal role in the educational process. In Turkish language lessons, the teaching process is shaped based on textbooks. However, there may be situations where textbooks become inadequate. In the literature, it was stated that the textbooks do not have the necessary qualifications, that they do not contribute to learning sufficiently, that the functionality of the textbooks is insufficient, that the examples in the textbooks are few and the activities are inadequate (Arslan and Engin, 2019; Canlı, 2015; Çevik and Güneş, 2017; Göçer, 2008; Şahin, 2008). In this case, supplementary materials for both teachers and students can be supportive resources during the lesson process. This research determined that Turkish language teachers use supplementary materials in lessons to reinforce the subjects and make the lessons more concrete. One of the main reasons that teachers frequently use supplementary materials has been to prepare students for the exams. Beyond the motivation to acquire the acquisitions stated in the curriculum to the students, teachers prefer alternative resources besides textbooks for the transition to higher education exams. It was found that teachers used assessment and evaluation resources most frequently. In the process of preparing for an exam, question books, practice exams, and test books are needed and purchases are made for this purpose (Dilekçi, 2021; Maden and Önal, 2018; Tüysüz and Çümen, 2016). It was determined that both teachers, students, and parents were of the opinions that supplementary materials are necessary for central exams and that there are a greater number of questions in these resources (Taş and Minaz, 2018). As a result of the exam-oriented educational approach, it can be said that test books have replaced text books. Lessons are shaped based on a topic, a text, or an activity. It was found that Turkish language teachers prefer supplementary materials since they met the need for materials and documents, provided access to different resources, and included animations and entertaining videos. Besides, to ensure student participation, it has been understood that supplementary materials are used to carry out activities, to ensure the effective participation of students in the lesson, and to support the students’ studies of the subjects individually. When examining Turkish language teachers’ weekly and daily frequency of the use of materials, it was revealed that teachers, in general, use supplementary materials every week and the majority of them use supplementary resources almost every lesson hour. Considering such frequent use of supplementary materials, it can be said that these teaching tools are considered as a need by teachers. MNE provides textbooks to students and guidebooks to teachers at the beginning of the academic year. Considering that supplementary materials are needed and frequently used for various purposes, MNE can develop various resources to meet this need and provide teachers and students with these resources, thereby enabling the materials used in and out of the classroom to support teaching correctly and completely.